3. Методики випробування і застосування пестицидів / С. О. Трибель, Д. Д. Сігарьова, М. П. Секун та ін. ; за ред. С. О. Трибеля. Київ : Світ, 2001. 448 с.
4. Положенець В. М., Демченко Д. Ю. Шкодочинність дитиленхозу. Вплив стеблової нематоди виду Ditylenchus destructor Thorne, 1945 на ріст, розвиток та урожайність картоплі. Карантин і захист рослин. 2009. Вип. 1. С. 14–15.
5. Семенчук В.Г. Продуктивність насіннєвої картоплі сортів різних груп стиглості в умовах Південно-західної частини Лісостепу України. Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2020. Вип. 67. (2). С. 170–181.

ФОРМУВАННЯ ТИПУ БУДОВИ ТІЛА РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ

Калиниченко Галина
к. с.-г. н., доцент
Арбузенко Олег
здобувач вищої освіти магістерського рівня
Кафедра технології виробництва продукції тваринництва
Миколаївський національний аграрний університет, Україна

Багато досліджень [1, 2] показали, що найбільш важливими факторами, які впливають на ріст, розвиток і формування типу будови тіла сільськогосподарських тварин у процесі онтогенезу є спадковість батьків, годівля, режим утримання та мікроклімат, інтенсивність функціонування залоз внутрішньої секреції, тренінг, вік тварин, методи спрямованого вирощування, строки статевої і господарської діяльності та інші.

Контроль за розвитком і ростом тварин здійснюється шляхом зважування і вимірювання. Результати зважування дають можливість визначити абсолютний і відносний приріст, а вимірювання: судити про їх ріст, розвиток і зміну пропорцій будови тіла з віком; порівнювати між собою або з показниками стандарту окремих тварин і груп різних видів, порід або однієї породи, що розводять у різних районах, у різний час або ж вирощених при неоднакових умовах годівлі й утримання різної статі; при поглибленій племінній роботі порівнювати екстер'єрні особливості предків і їх нащадків (таким чином слідкувати за еволюцією породи); робити висновки про відмінності в типі будови тіла окремих тварин або груп (заводські чоловічі лінії, маточні родини та ін.) за відповідністю їх певному напряму продуктивності; орієнтовно визначати в окремих випадках живу масу тварин, не вдаючись до зважування [3].

Професор В.П. Коваленко та ін. [1] повідомляє, що ознаки росту і розвитку сільськогосподарських тварин мають полігенний характер успадкування і на 45…80% пов'язані зі спадковими особливостями. Однак, зв'язок між ознаками раннього онтогенезу і наступною продуктивністю тварин залишається малодослідженим.

У наших дослідженнях живу масу ремонтних свинок великої білої породи української та англійської селекції, а також їх поєднань (ВБУ × ВБА) і (ВБА ×ВБУ) вивчали в 2, 4, 6 і 9 місяців, лінійний ріст – в 6 і 9 місяців.

Встановлено, що найбільшу живу масу у всі вікові періоди мали ремонтні свинки великої білої породи англійської селекції (табл. 1).

Таблиця 1 – Вікові зміни живої маси ремонтних свинок піддослідних груп

Порода, поєднання	Статистичний показник	Жива маса у віці, кг			
		2 міс.	4 міс.	6 міс.	9 міс.
ВБУ	n	110	102	73	70
	$\overline{X}$	18,0	42,2	75,4	120,7
	σ	0,10	0,25	0,36	0,49
	Cv %	6,16	6,10	4,59	3,25
ВБА	n	59	58	52	52
	$\overline{X}$	18,6	44,2	76,5	122,9
	σ	0,15	0,34	0,49	0,57
	Cv %	6,42	5,94	4,81	3,44
ВБУ × ВБА	n	48	46	44	44
	$\overline{X}$	17,9	42,7	74,1	122,6
	σ	0,10	0,38	0,57	0,65
	Cv %	3,73	5,79	5,01	3,37
ВБА × ВБУ	n	81	79	58	58
	$\overline{X}$	17,9	43,3	74,2	122,2
	σ	0,08	0,33	0,35	0,43
	Cv %	4,50	6,78	4,02	2,75

*дані сформовано автором

За даною ознакою свинки породи ВБА переважали ровесниць поєднань (ВБУ × ВБА) і (ВБА × ВБУ) в 2 місяці – на 0,7кг або 3,7%, 4 місяці – на 1,5 і 0,9кг або 3,4% і 2,0%, 6 місяців – на 2,4 і 2,3кг або 3,1% і 3,0% і 9 місяців – на 0,3 і 0,7кг або 0,2% і 0,5%.

Різниця за живою масою між ремонтними свинками великої білої породи англійської та української селекції відповідно в 2, 4, 6 і 9 місяців дорівнювала 3,2%, 4,5%, 1,4% і 1,8%. Коефіцієнт мінливості живої маси ремонтних свинок різних генотипів коливався в межах від 2,7 до 6,7%.

Встановлено, що протягом вирощування між ремонтними свинкам великої білої породи української та англійської селекції, а також (ВБУ × ВБА) і (ВБА × ВБУ) спостерігалась певна відмінність в динаміці середньодобових і відносних приростів живої маси (табл. 2).

Таблиця 2 – Показники середньодобових та відносних приростів живої маси ремонтних свинок піддослідних груп

Порода, поєднання	Середньодобовий приріст, г			Відносний приріст, %		
	Віковий період, міс.					
	2…4	4…6	6…9	2…4	4…6	6…9
ВБУ	396,7	544,2	492,3	80,4	56,4	46,2
ВБА	419,6	529,5	504,3	81,5	53,5	46,5
ВБУ × ВБА	406,5	514,7	527,1	81,8	53,7	49,3
ВБА × ВБУ	416,3	506,5	521,7	83,0	52,6	48,8

*дані сформовано автором

Так, за період вирощування від 2- до 4-місячного віку вищими середньодобовими приростами відзначалися ремонтні свинки ВБА, а також тварини поєднання (ВБА × ВБУ) і становили відповідно 419,6 і 416,3г. Вони переважали ровесниць інших генотипів в середньому на 16,3г або 3,9%. Кращими показниками енергії росту і відносних приростів за період вирощування від 4- до 6-місячного віку характеризувалися ремонтні свинки великої білої породи української селекції (544,2г і 56,4%) і великої білої породи англійської селекції (529,5г і 53,5%). Різниця між чистопородними і двотиповими тваринами дорівнювала 26,2г і 1,8% на користь перших.

За період вирощування від 6 до 9 місяців спостерігається більш інтенсивний ріст ремонтних свинок поєднань (ВБУ × ВБА) і (ВБА × ВБУ).

Середньодобовий приріст живої маси і напруженість росту в групах знаходилися в межах 527,1…521,7г і 49,3…48,8%, що в середньому на 26,1г і 2,7% більше ніж у ровесниць генотипів ВБУ і ВБА. Відносний приріст у всіх групах ремонтних свинок знижувався в міру збільшення їх віку.

Дослідження інтенсивності росту ремонтних свинок за період контрольного вирощування показали, що більш високі середньодобові прирости мали тварини поєднань (ВБУ × ВБА) і (ВБА × ВБУ). Живої маси 100кг вони досягали за 229,5 і 231,3 днів (табл. 3).

Таблиця 3 – Показники інтенсивності росту ремонтних свинок різних генотипів

Показник	Статистичний показник	Генотип			
		ВБУ	ВБА	ВБУ × ВБА	ВБА × ВБУ
Вік досягнення живої маси 100кг, дн.	$\overline{X}$	238,60	234,20	229,50	231,30
	σ	7,33	7,62	8,14	6,31
	Cv %	3,07	3,25	3,54	2,72
Товщина шпику, мм	$\overline{X}$	27,019	27,47	26,53	26,20
	σ	2,03	1,86	1,63	1,41
	Cv %	7,49	6,78	6,16	5,40
Індекс ремонтного молодняку, бали	$\overline{X}$	80,59	80,90	82,01	81,94
	σ	1,81	1,89	1,22	1,32
	Cv %	2,24	2,34	1,49	1,61

*дані сформовано автором

Ремонтні свинки (ВБУ × ВБА) досягли живої маси 100кг у 229,5 днів, що на 9,1 днів або 3,8% (P>0,999) і 4,7 дня або 2,0% (P>0,99) швидше, ніж чистопородні ровесниці генотипів ВБУ і ВБА. Кращі показники скороспілості були отримані і від ремонтних свинок поєднання (ВБА × ВБУ) – 231,3 дня (Cv = 2,7%), які на 7,3 дня або 3,0% (P>0,999) і 2,9 дня або 1,2% (P>0,95) раніше досягали даної кондиції, ніж їх аналоги генотипів ВБУ і ВБА.

Аналіз даних оцінки ремонтних свинок за товщиною шпику за живою масою 100кг показав, що найтоншим хребтовим салом відзначилися ремонтні свинки поєднань (ВБУ × ВБА) і (ВБА × ВБУ) – 26,5 і 26,2мм. За даною ознакою

вони переважали аналогів ВБУ і ВБА на 0,94…1,27мм за різною статистичною вірогідністю. Суттєвої різниці між середніми показниками товщини шпику ремонтних свинок ВБУ і поєднання (ВБУ × ВБА), а також в межах чистопородних і гібридних тварин не виявлено.

Оцінка піддослідних тварин за індексом ремонтного молодняку показали, що ремонтні свинки поєднань (ВБУ × ВБА) і (ВБА × ВБУ) переважали чистопородних аналогів ВБУ на 1,42 бала або 1,73% (P>0,999) і 1,35 бала або 1,3% (P>0,999) відповідно. Це обумовлено тим, що тварини досліджуємих поєднань характеризувалися вищими середньодобовими приростами, мали більш високу швидкість росту, тонше хребтове сало та швидше, ніж чистопородні аналоги досягали живої маси 100кг.

Список використаних джерел

1. Коваленко В.П., Нежлукченко Т.І., Плоткін С.Я. Сучасні методи оцінки і прогнозування закономірностей онтогенезу тварин і птиці // Вісник аграрної науки. – 2008. – № 2. – С. 40-45.
2. Повозніков М. Г., Решетник А. О. Утримання та гігієна свиней : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП «Зволейко Д. Г.», –2017. 272 с.
3. Технологія виробництва і переробки продукції свинарства : навч. посіб. / М. Повод, О. Бондарська, В. Лихач та ін. Київ : Науково-методичний центр ВФПО, –2021. 360 с.

ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ЦИБУЛІ ПОРЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД СХЕМ РОЗМІЩЕННЯ РОСЛИН

Слободяник Галина
к.с.-г.н., доцент
Тернавський Андрій
к.с.-г.н., доцент
Кафедра овочівництва
Уманський національний університет садівництва, Україна

Культура цибулі порей досить поширена в Європейських країнах і має значну питому вагу у світовому виробництві. Обсяг її виробництва постійно збільшується завдяки універсальності використання і тривалому терміну надходження свіжої продукції. Цей вид цибулі стійкий до несприятливих екологічних факторів, має високу врожайність і цінні харчові властивості [1].

В технології вирощування овочевих рослин важливе значення має застосування схеми садіння, яка б забезпечувала максимальний вихід урожаю з одиниці площі, не знижуючи якості одержуваної продукції. Формуючи потужну кореневу систему і надземну масу рослини цибулі порей вимагають більшої площі живлення, ніж цибуля ріпчаста. Існуючі рекомендації вирощування цибулі порей передбачають розміщення від 150 до 330 тис.